

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ. 2542 : 3) ดังนั้นการจัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับเป้าหมายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดไว้ ดังจะเห็นได้จากแนวทางการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาที่มุ่งเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กในด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เหมาะสมกับวัย (กรมวิชาการ. 2540 ข : 3) นอกจากนี้การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษายังเป็นการสร้างอนาคตที่สมบูรณ์ให้กับเด็ก ดังบทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาเด็กไทย โดยคณะกรรมการพัฒนาเด็กไทยที่ว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กในวัยก่อน 6 ปี จะมีผลไปตลอดชีวิต วัยก่อนประถมศึกษาถือเป็นวัยทองของชีวิต หากต้องการให้พลเมืองของชาติเป็นอย่างไรก็สามารถทำได้ โดยปูพื้นฐานให้ก่อนอายุ 6 ปี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 5) ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาจะต้องรับผิดชอบจัดประสบการณ์ที่มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพในการพัฒนาเด็กระดับก่อนประถมศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่สำคัญที่สุดในชีวิตเพราะเด็กวัยนี้มีการพัฒนาทุกด้านเป็นไปอย่างรวดเร็ว ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจะมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างความพร้อมสำหรับการพัฒนาต่อไป และจากประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงวัยนี้เป็นประสบการณ์ที่ดีและเหมาะสมที่จะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาได้เต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 1) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาด้านร่างกาย ในส่วนของสมองพบว่า เด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี เป็นระยะที่มีการพัฒนาการทุกด้านเจริญเติบโตร้อยละ 80 ของผู้ใหญ่ปกติ ดังจะเห็นได้จากหลักจิตวิทยาพัฒนาการของอิริคสัน และบลูม กล่าวว่า เด็กวัย 0-6 ขวบ เป็นวัยที่มีความสำคัญมากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับในช่วงวัยนี้มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างพื้นฐานความพร้อมของชีวิตมากกว่าระยะอื่น

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 5) หากเด็กปฐมวัยได้รับการจัดสภาพแวดล้อมและการเลี้ยงดูที่ถูกต้องเหมาะสม เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความสามารถตามวัย เด็กก็จะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ แต่ในทางตรงกันข้ามหากเด็กไม่ได้รับการเลี้ยงดูที่เหมาะสม ขาดประสบการณ์ที่ควรได้รับ ไม่มีโอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถตามวัยจะทำให้เด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ด้อยคุณภาพ (ประคินันท์ อุปรมย์. 2524 : 8)

การจัดการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาชีวิตเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถดำรงชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข บรรลุถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 12 ประการ คือร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดีกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน มีสุขภาพจิตและมีความสุข มีคุณธรรมจริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ คณิตฯ การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกายช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 31)

การส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาหมายถึงการได้เล่น ได้เปรียบเทียบ ได้ทดลอง และได้สรุปด้วยตนเอง เช่นนี้จึงจะจัดว่าเป็นการส่งเสริมความเจริญทางด้านความคิด (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2537 : 21) ดังนั้นกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดให้พัฒนาสติปัญญาเด็กจึง ได้แก่ ความสามารถทางการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 เช่น การจัดกลุ่มวัตถุให้เข้าสีเดียวกัน หรือขนาดเดียวกัน การวาดภาพ การตัดปะ การประดิษฐ์ การคมกลืน การสังเกตความเหมือน ความต่างของภาพ การฟังนิทานหรือเรื่องราวแล้วจับใจความสำคัญได้ การวาดภาพ การปั้น การลากเส้นตามเส้นปะได้ เป็นต้น (พัฒนา ช่างพงษ์. 2536 : 10-13) ซึ่งสอดคล้องกับกิจกรรมเสริมประสบการณ์หรือกิจกรรมในวงกลม ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยซึ่งให้เด็กได้มีโอกาส ฟัง พูด สังเกต คิด และปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนโดยจัดในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สนทนา อภิปรายซักถาม สาธิต ทดลอง เล่านิทาน เล่นบทบาทสมมติ ร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง ศึกษานอกสถานที่ ฯลฯ

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ การเล่านิทานเป็นการเล่าเรื่องต่าง ๆ โดยการใช้หนังสือภาพ หนังสือนิทาน หุ่นต่าง ๆ หรือแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง (กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ. 2540 ก : 31 – 34) ซึ่งเป็นการนำสื่อทางเทคโนโลยีเข้ามาใช้ เพราะเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง ระบบการนำวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการ มาช่วยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ให้สูงขึ้น (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2521 : 1) แต่ในปัจจุบัน จากการพัฒนาของอนุบาลศึกษาและทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีทางการศึกษาจำเป็นในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ อย่างเช่นระเบียบวิธีสอนของคอมมิวนิสต์ เน้นการสัมผัสการรับรู้กับธรรมชาติ ให้เด็กคลุกคลีกับวัตถุที่อยู่รอบตัว จัดประสบการณ์ให้เหมาะสมอายุความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน ใช้ตำราที่มีภาพประกอบ ใส่เนื้อหาตามลำดับที่เหมาะสม มีวัสดุอุปกรณ์ประกอบที่มีสีสันสวยงาม (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2521 : 15) เด็ก ๆ ในปัจจุบันก็ยังคงชอบฟังนิทานเหมือนเด็กรุ่นก่อน ๆ แม้เนื้อเรื่องของนิทานจะเปลี่ยนไปตามยุคสมัย การเล่านิทานเพื่อให้ความบันเทิง เพื่อสอนและพัฒนาความชื่นชมวรรณคดี ยังคงใช้เป็นส่วนสำคัญยิ่งของการสอนในระดับอนุบาล การเล่านิทานนั้นมีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาทักษะในด้านการใช้ภาษาของนักเรียน ซึ่งรวมการฟังการพูด เพราะเด็กจะต้องจดจำความต่อเนื่องของเรื่อง ติดตามแนวความคิด เรียนคำใหม่ และเสริมประสบการณ์ของตนให้ดียิ่งขึ้น (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2521 : 80) จากการศึกษาวิจัยมากมาย ได้ผลสรุปเดียวกันคือ เด็กที่มีอายุในวัย 5–6 ขวบ ที่ได้รับการฝึกให้ดูรูปภาพ พูดยุข ร้องเพลง อ่านหนังสือหรือเล่านิทานให้ฟังมักจะมี ความมั่นใจในการพูดยุข และสามารถตอบคำถามในปัญหาต่าง ๆ ได้ อาจจะพร้อมที่จะอ่านหนังสือด้วยตนเองและจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการเป็นนักอ่านที่ดีในภายหน้า

หนังสือภาพประเภทนิทานเป็นสื่อการสอนที่ใช้ลักษณะภาพวาด ภาพเขียน ภาพการ์ตูนเป็นตัวดำเนินเรื่อง สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้หนังสือภาพการ์ตูนที่มีคำบรรยาย ลักษณะเนื้อเรื่องเพื่อฝึก เพราะสอดคล้องกับความต้องการของเด็กที่ชอบนิทานประเภทเนื้อเรื่องเกี่ยวกับสัตว์พูดได้ ทำอะไรได้เหมือนมนุษย์ ชอบเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย เด็กจะชอบหนังสือภาพที่มีภาพขนาดใหญ่ มีสีสันสวยงาม และหนังสือภาพจะช่วยส่งเสริม และพัฒนาความสนใจใคร่รู้แก่เด็กปฐมวัย เสริมประสบการณ์และจินตนาการนามธรรมแก่เด็ก ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กปฐมวัยได้ดี หนังสือภาพที่จัดเตรียมอย่างดี ทำให้เด็กได้ฝึกทักษะการคิดจำแนกประเภท เปรียบเทียบความแตกต่าง นอกจากนี้หนังสือภาพยังมีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิด และเจตคติของเด็กปฐมวัยตลอดจนช่วยพัฒนาความพร้อมและพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อการอ่านแก่เด็ก

นิทานจากสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน 2 มิติ เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ออกแบบจากงานกราฟิกโดยใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์มีลักษณะเป็นภาพเคลื่อนไหวได้ มีสีสันสวยงาม มีระบบแสง เสียง ประกอบมากมาย มีคำบรรยายประกอบการเคลื่อนไหวของภาพ ส่วนการนำเสนอเรื่องจะแสดงทีละฉากตามลำดับจนกระทั่งจบเรื่อง สามารถดึงดูดสายตาของผู้พบเห็น ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของเด็กระดับอนุบาล ทำให้เด็กหันมาสนใจที่จะรับรู้เรื่องราวมากขึ้น ส่งเสริมให้เด็กกล้าพูด กล้าทำ กล้าแสดงออก สื่อการ์ตูนแอนิเมชันนี้ จะถูกบรรจุอยู่ในแผ่นวีซีดี นำไปเปิดให้เด็กดูโดยใช้เครื่องเล่นวีซีดี

จากการจัดประสบการณ์ที่ผ่านมาในการสอนกิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ด้วยวิธีการเล่านิทานนั้นนักเรียนมีความสนใจเป็นอย่างยิ่งและชอบที่จะให้ครูเล่านิทานให้ฟังเสมอซึ่งการเล่านิทานสามารถใช้สื่อประกอบการสอนได้หลายชนิด แต่ครูยังขาดแคลนสื่อที่ใช้ประกอบการสอนทั้งสื่อเทคโนโลยีพื้นฐานคือหนังสือภาพประเภทนิทานและสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน ซึ่งเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ และถึงแม้ว่าโรงเรียนจะได้รับการสนับสนุนส่งเสริมสื่อการเรียนการสอนจากหน่วยงานต้นสังกัดส่วนหนึ่ง แต่จากการสำรวจบัญชีพัสดุโรงเรียนซีโหล่นวิทยาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 – 2548 มีสื่อหนังสือนิทานและวีซีดีที่เป็นนิทานทั่วไปเท่านั้น เช่น นิทานอีสป นิทานพื้นบ้าน เทพนิยาย นิทานตลกขบขัน นิทานคติธรรม เป็นต้น ยังไม่มีนิทานที่ส่งเสริมเนื้อหาในแต่ละสาระการเรียนรู้หรือนิทานสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างสื่อทั้ง 2 ประเภทขึ้นมาเพื่อศึกษาผลการเรียนรู้จากสื่อทั้งสองประเภท

จากปัญหาการขาดแคลนสื่อการสอนและความสำคัญในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเล่านิทานเพื่อส่งเสริมความพร้อมทางสติปัญญาของนักเรียนและเพื่อเป็นการพัฒนาการใช้สื่อการสอนทางเทคโนโลยีให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของเด็กในปัจจุบัน ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับสื่อทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีแต่ความตื่นเต้น เร้าความสนใจด้วยแสง สี เสียง อยู่ตลอดเวลา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะเปรียบเทียบว่าจากที่ปกติแล้ว ครูจะจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยการเล่านิทานจากหนังสือภาพที่เป็นภาพหนึ่งกับการพัฒนานิทานให้เป็นภาพเคลื่อนไหว คือ สื่อการ์ตูนแอนิเมชัน 2 มิติซึ่งเป็นสื่อที่ทันสมัยนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะสูงขึ้นหรือไม่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างสื่อทั้ง 2 ประเภทขึ้นมาเพื่อศึกษาผลการเรียนรู้จากสื่อทั้งสองประเภท

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จึงมีความตระหนักในความสำคัญที่ต้องหาวิธีการมาใช้เพื่อพัฒนา และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้เป็นไปตามวุฒิภาวะและความต้องการของผู้เรียน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน และต้องการปลูกฝังให้เด็กเกิดความรักธรรมชาติและท้องถิ่นของตน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรก่อนประถมศึกษา จึงได้พัฒนากิจกรรมเสริมประสบการณ์ระหว่างการเล่านิทานจากหนังสือภาพและการเล่านิทาน โดยสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน 2 มิติ สารการเรียนรู้เรื่องธรรมชาติรอบตัว เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์พัฒนาความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคมและสติปัญญา เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้สื่อการสอนประเภทนิทาน 2 รูปแบบ คือ หนังสือภาพและการ์ตูนแอนิเมชัน 2 มิติ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ด้วยการเล่านิทานจากหนังสือภาพและการเล่านิทานโดยสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน 2 มิติ
3. เพื่อศึกษาความคงทนทางการเรียนของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ด้วยการเล่านิทานจากหนังสือภาพและการเล่านิทานโดยสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน 2 มิติ

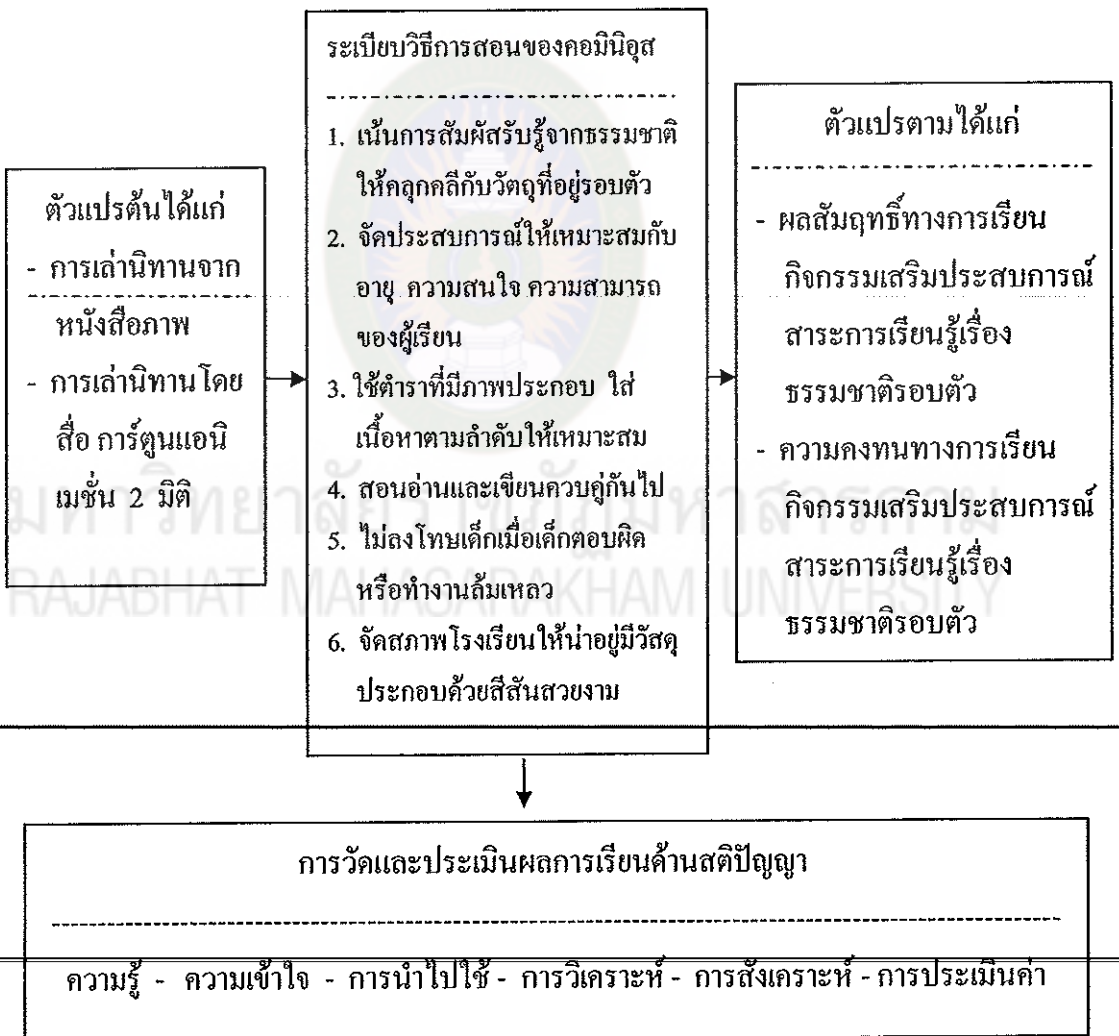
สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ เรื่อง ธรรมชาติรอบตัวของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานจากหนังสือภาพ และการเล่านิทานโดยสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน 2 มิติ แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05
2. ความคงทนทางการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ เรื่อง ธรรมชาติรอบตัวของเด็ก ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ระหว่างการเล่านิทานจากหนังสือภาพและการเล่านิทานโดยสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน 2 มิติ แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการได้ศึกษาเอกสาร หลักการและทฤษฎีต่าง ๆ ตลอดจนรายงานการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยจึงได้ยึดหลักการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามระเบียบวิธีการสอนของคอมินิอุส (ซัยซงค้ พรหมวงศ์, 2521 : 15) และประเมินพัฒนาการทางสติปัญญา ตามแนวการวัดและประเมินแนวใหม่เด็กปฐมวัย ของภาควิชาหลักสูตรการสอน สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (สิริมา วิทยุโณนันทพงษ์, 2548 : 147 – 171) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงดังภาพที่ 1

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนซีโหล่นวิทยา อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวนนักเรียน 26 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนซีโหล่นวิทยา อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เนื่องจากกลุ่มประชากรน้อยจึงใช้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง แบ่งกลุ่มทดลองเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 13 คน (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 39-42) กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์หน่วยธรรมชาติรอบตัวด้วยการเล่านิทานจากหนังสือภาพ ส่วนกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สาระการเรียนรู้เรื่องธรรมชาติรอบตัวด้วยการเล่านิทานจากสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน 2 มิติ

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ วิธีการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ 2 วิธี คือ

2.1.1 การเล่านิทานจากหนังสือภาพ

2.1.2 การเล่านิทานโดยสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน 2 มิติ

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกิจกรรมเสริมประสบการณ์หน่วยธรรมชาติรอบตัวของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเล่านิทานจากหนังสือภาพและสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน 2 มิติ

2.2.2 ความคงทนทางการเรียนกิจกรรมเสริมประสบการณ์หน่วยธรรมชาติรอบตัวของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเล่านิทานจากหนังสือภาพและสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน 2 มิติ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 หนังสือภาพประเภทนิทานและสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน 2 มิติ

3.2 แผนการจัดประสบการณ์การเล่านิทานสาระการเรียนรู้เรื่องธรรมชาติรอบตัว

3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกิจกรรมเสริมประสบการณ์สาระการเรียนรู้เรื่องธรรมชาติรอบตัว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียนชายหญิง อายุ 5 – 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนซีโหล่นวิทยา อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกิจกรรมเสริมประสบการณ์สาระการเรียนรู้เรื่องธรรมชาติรอบตัว หมายถึง คะแนนซึ่งวัดจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกิจกรรมเสริมประสบการณ์สาระการเรียนรู้ เรื่องธรรมชาติรอบตัว ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยยึดตามหลักการสร้างแบบทดสอบสำหรับเด็กปฐมวัยของภาควิชาหลักสูตรการสอน สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2548 : 147 – 171)

3. กิจกรรมเสริมประสบการณ์หรือกิจกรรมในวงกลม หมายถึง กิจกรรมอย่างหนึ่งใน 6 กิจกรรมหลักที่ต้องจัดให้กับเด็กในแต่ละวัน ให้ได้เรียนรู้สาระต่าง ๆ ใน 4 สาระการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมให้เด็กได้ฟังนิทานจากสื่อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 2 รูปแบบ

4. สาระการเรียนรู้เรื่องธรรมชาติรอบตัว หมายถึง เรื่องสาระพื้นฐานที่เด็กควรรู้ ที่ต้องจัดให้กับเด็กปฐมวัย เป็นสาระที่ 3 ของสาระการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

5. การเล่านิทานจากหนังสือภาพ หมายถึง การเล่านิทานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ เรื่องธรรมชาติรอบตัว จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ที่ครูผู้สอนนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ มีลักษณะการบรรยายตามเนื้อเรื่องประกอบภาพในหนังสือโดยครูผู้สอนโดยใช้ทั้งสิ้น 6 เรื่อง ดังนี้ ใ้ไปน้อยขอแบ่งขา พระอาทิตย์ล้มดิน เมฆน้อยตามหาแม่ กัดแปลงมาจาก หนังสือการ์ตูนของป้านกใหญ่ สำนักพิมพ์ วรรณนาฏิก เรื่อง พระจันทร์ของจัน ดัดแปลงมาจากหนังสือการ์ตูนของ เกวลิน กายทอง สำนักพิมพ์บ้านแปลน เรื่อง น่องนุ่นจอมเกร และเรื่อง สวนดอกไม้ของพระราชินี

6. การเล่านิทานโดยสื่อการ์ตูนแอนิเมชั่น หมายถึง การเล่านิทานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้เรื่อง ธรรมชาติรอบตัว จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ที่ครูผู้สอนนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สร้างขึ้นจากโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ มีลักษณะเป็นภาพเคลื่อนไหว สีสดใสสวยงาม มีเสียงบรรยายประกอบที่ละจากตามลำดับ จนกระทั่งจบเรื่อง โดยการนำเสนอด้วยเครื่องเล่นวีซีดี มีทั้งหมด 6 เรื่อง ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับหนังสือภาพนิทาน

7. ความคงทนทางการเรียนกิจกรรมเสริมประสบการณ์ หมายถึง ความสามารถในการระลึกเนื้อหาต่าง ๆ ในสาระการเรียนรู้เรื่องธรรมชาติรอบตัว ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งวัดจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเสร็จแล้ว 6 วัน และ 30 วัน

8. ประสิทธิภาพของสื่อ หมายถึง สื่อที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2

E_1 หมายถึง คะแนนเฉลี่ยเป็นร้อยละของนักเรียน 26 คน จากการทำแบบฝึกหัดแต่ละชุด หลังจากเรียนด้วยสื่อครบทุกเรื่อง

E_2 หมายถึง คะแนนเฉลี่ยเป็นร้อยละของนักเรียน 26 คน จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกิจกรรมเสริมประสบการณ์ หลังจากเรียนด้วยสื่อครบทุกเรื่อง

9. ดัชนีประสิทธิผลของสื่อ หมายถึง หลังจากที่นักเรียนเรียนด้วยสื่อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมานักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละเท่าใด โดยการวัดด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและนำคะแนนทดสอบก่อนทำการทดลองและหลังทำการทดลองไปแทนค่าในสูตรดัชนีประสิทธิผล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้สื่อการสอนประเภทนิทาน 2 รูปแบบ คือ หนังสือภาพและการ์ตูนแอนิเมชัน 2 มิติ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
2. นักเรียนได้เรียนรู้จากสื่อที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของเด็ก
3. สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนสื่อของครูผู้สอนได้
4. ผลของการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอน ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันที่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น